

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

معدن:

مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره‌برداری از آن اقتصادی می‌باشد) و ماشین‌آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف، تجهیز و بهره‌برداری و کانه‌آرایی از کانسار ایجاد شده است. کانه‌آرایی نیز به کلیه عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله از کانه و یا تفکیک کانه‌ها از یکدیگر صورت می‌گیرد اطلاق می‌شود.

معدن در حال بهره‌برداری:

معدنی است که دارای مجوز بهره‌برداری از وزارت معادن و فلزات (برای معادن غیر از شن و ماسه) یا از شهرداریها و فرمانداریها (برای معادن شن و ماسه) می‌باشد و در سال آمارگیری، حداقل مدت ۲۰ روز به صورت پیوسته یا ناپیوسته مجموعه‌ای از عملیات استخراج (پاره‌ای از موارد همراه با کانه‌آرایی) برای به دست آوردن کانه قابل فروش در آن انجام می‌شود.

مدیریت خصوصی:

مدیریتی است که توسط افراد یا موسسات خصوصی اعمال می‌شود.

مدیریت عمومی:

مدیریتی است که توسط وزارتخانه‌ها، سازمانهای دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، بانکها و شهرداریها اعمال می‌شود.

معدن فعال:

معدن فعال، به معدنی گفته می‌شود که طی دوره آماري به صورت پیوسته یا ناپیوسته به عملیات اکتشاف تکمیلی، تجهیز، توسعه، استخراج، کانه‌آرایی یا فرآوری پرداخته است.

پروانه اکتشاف:

پروانه اکتشاف، مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشافی مواد معدنی در محدوده مشخص، از طرف وزارت معادن و فلزات صادر می‌شود.

شاغلان:

کلیه افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره‌وقت برای معدن کار می‌کنند. شاغلان از نظر وظیفه‌ای که برعهده دارند به شاغلان خط تولید (ماهر یا غیرماهر) و سایر شاغلان تفکیک می‌شوند.

شاغلان ماهر خط تولید:

کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه‌ای که کسب کرده‌اند، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند، مانند مهندسان، تکنیسینهای فنی، استادکاران، سرکارگران، کارگران ماهر، تعمیرکاران و رانندگان.

شاغلان غیر ماهر خط تولید:

کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد، مانند کارگران ساده، باربران، بارگیران.

حیران خدمات مزد و حقوق بگیران:

- عبارت است از مزد و حقوق سایر پرداختیها (پول و کالا و...) به مزد و حقوق بگیران.
- منظور از مزد و حقوق، مجموع پرداختیهای کارگاه به صورت پول یا کالا تحت عنوان مزد و حقوق به مزد و حقوق بگیران است.
- سایر پرداختیها (پول و کالا و...) شامل پاداش، اضافه کار، هزینه خوراک و پوشاک، هزینه ایاب و زهاب، حق اولاد، حق عائله مندی، حق مأموریت، بدی آب و هوا، سهم کارفرما از بیمه های اجتماعی، خواروبار، بلیط اتوبوس،... به مزد و حقوق بگیران است.

ارزش تولیدات:

ارزش مواد معدنی استخراج شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولیدکننده، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است.

ارزش افزوده:

عبارت است از ارزش دریافتیها (ستانده ها) منهای ارزش پرداختیها (داده ها).

ارزش دریافتیها (ستانده ها):

عبارت است از ارزش تولیدات مواد معدنی، سایر تولیدات، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه ای توسط شاغلان و سایر دریافتیهای معادن که شامل دریافتی بابت کارهای کنترالی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات آزمایشگاه و... می باشد.

ارزش پرداختیها (داده ها):

عبارت است از ارزش مواد و ابزار و وسایل کارکردوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختیها که شامل پرداختی بابت کارهای کنترالی، تعمیرات جزئی ساختمان و لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات آزمایشگاه و... می باشد.

شرکت تعاونی :

رجوع شود به تعاریف و مفاهیم فصل ۴.

ارزش ساختمان کارگاه معدنی:

ارزش ساختمان کارگاه معدنی، مجموع ارزش بنای اصلی و کلیه وسایل و تجهیزات کار گذاشته در ساختمان است. ارزش زمینی که ساختمان روی آن واقع شده، در ارزش ساختمان منظور نمی شود.

ارزش سرمایه گذاری در بخش توسعه و اکتشاف:

ارزش سرمایه گذاری در بخش توسعه و اکتشاف، کلیه هزینه های انجام شده معدن برای توسعه و اکتشاف به منظور افزایش تولید مواد معدنی طی دوره آماری است.

۱-۵- مشخصات عمومی معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۷۸ الی ۱۳۸۵ (هزارریال)

جبران خدمات مزد و حقوق بگیران	تعداد شاغلان	تعداد معادن			سال و فعالیت
		مدیریت خصوصی	مدیریت عمومی	جمع	
۱۰۰۳۶۷۵۹	۹۶۰	۸۶	۳۳	۱۱۹	..... ۱۳۷۸
۱۲۸۴۰۴۳۷	۱۰۱۱	۱۰۶	۳۳	۱۳۹	..... ۱۳۷۹
۱۰۵۵۱۱۵۲	۹۷۰	۱۱۵	۲۵	۱۴۰	..... ۱۳۸۰
۸۵۶۰۵۷۴	۷۸۷	۹۲	۳۴	۱۳۶	..... ۱۳۸۱
۱۲۰۶۶۸۳۰	۷۸۸	۹۶	۲۹	۱۲۵	..... ۱۳۸۲
۱۳۱۰۱۴۳۰	۷۹۶	۹۰	۳۴	۱۱۴	..... ۱۳۸۴
۱۹۶۷۰۳۷۸	۷۳۶	۱۱۲	۰	۱۱۲	..... ۱۳۸۵

مأخذ- مرکز آمار ایران.(ر.م).

۲-۵- تعداد معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۷۸ الی ۱۳۸۵

استخراج سیلیس	استخراج پوکه معدنی	استخراج میکا	استخراج سنگهای آهنی	استخراج فلدسپات	جمع	سال و شهرستان
۱	۳	۱	۲	۱	۱۱۹	..... ۱۳۷۸
۳	۲	۰	۲	۰	۱۳۹	..... ۱۳۷۹
۰	۰	۲	۰	۰	۱۴۰	..... ۱۳۸۰
۲	۳	۰	۲	۰	۱۳۶	..... ۱۳۸۱
۱	۳	۰	۲	۰	۱۲۵	..... ۱۳۸۲
۱	۸	۰	۲	۰	۱۱۴	..... ۱۳۸۴
۰	۸	۰	۲	۲	۱۱۲	..... ۱۳۸۵

استخراج شن و ماسه	استخراج سنگ تزیینی	استخراج انتیموان	استخراج نمک	استخراج منگنز	استخراج فلورین	سال و شهرستان
۳۱	۳۱	۱	۱	۰	۰	..... ۱۳۷۸
۳۹	۴۲	۰	۱	۱	۰	..... ۱۳۷۹
۳۰	۴۲	۰	۱	۱	۰	..... ۱۳۸۰
۸	۲۸	۰	۱	۱	۰	..... ۱۳۸۱
۸	۴۸	۱	۰	۱	۰	..... ۱۳۸۲
۴	۴۹	۰	۰	۰	۰	..... ۱۳۸۴
۰	۳۹	۰	۲	۱	۰	..... ۱۳۸۵

سایر فعالیتها	استخراج دولمیت	استخراج سنگ گچ	استخراج سنگ آهک	استخراج سنگ لاشه	سال و شهرستان
۰	۱	۱	۳	۴۲	..... ۱۳۷۸
۵	۱	۱	۴	۴۱	..... ۱۳۷۹
۷	۰	۱	۷	۴۸	..... ۱۳۸۰
۰	۱	۱	۹	۶۶	..... ۱۳۸۱
۰	۱	۰	۷	۵۳	..... ۱۳۸۲
۰	۱	۱	۱۷	۳۱	..... ۱۳۸۴
۱	۰	۱	۲۴	۳۲	..... ۱۳۸۵

مأخذ- مرکز آمار ایران.(ر.م).

۳-۵- تعداد شاغلان معادن در حال بهره‌برداری برحسب فعالیت طی سالهای ۷۸ الی ۱۳۸۵

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید			سایر کارکنان (اداری، مالی، خدماتی)
		ماهر	ساده	سایر	
..... ۱۳۷۸	۹۶۰	۳۷۸	۴۶۱	۰۰۰	۱۲۱
..... ۱۳۷۹	۱۵۴۰	۳۷۱	۱۰۳۹	۰۰۰	۱۳۰
..... ۱۳۸۰	۱۴۱۷	۲۴۷	۱۰۳۳	۰۰۰	۱۳۷
..... ۱۳۸۱	۷۸۷	۲۸۱	۴۱۹	۰۰۰	۸۷
..... ۱۳۸۲	۷۸۸	۳۵۸	۲۸۴	۰۰۰	۱۴۶
..... ۱۳۸۴	۷۹۶	۴۰۷	۲۸۸	۰۰۰	۱۰۱
..... ۱۳۸۵	۶۴۶	۳۱۱	۱۵۸	۷۵	۱۰۲
..... استخراج سنگهای آهنی	۱۲	۴	۵	۳	۱
..... استخراج منگنز	۲	۱	۰	۰	۱
..... استخراج انتموان	۰	۰	۰	۰	۰
..... استخراج سنگ تزئینی	۳۲۹	۱۹۳	۴۰	۳۳	۶۳
..... استخراج سنگ لاشه	۱۱۲	۴۱	۶۶	۴	۲
..... استخراج سنگ آهک	۱۰۰	۳۱	۲۵	۲۷	۱۷
..... استخراج سنگ گچ	۵	۱	۲	۱	۱
..... استخراج دولومیت	۰	۰	۰	۰	۰
..... استخراج فلورین	۰	۰	۰	۰	۰
..... استخراج نمک	۳	۲	۰	۰	۱
..... استخراج سیلیس	۰	۰	۰	۰	۰
..... استخراج پوکه معدنی	۵۱	۲۴	۹	۶	۱۲
..... باریت	۱۵	۵	۷	۱	۲
..... فلزسپات	۱۵	۹	۴	۰	۲

مأخذ- مرکز آمار ایران، (ر.م.).

۴-۵- مقدار ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره‌برداری بر حسب فعالیت: ۱۳۸۵ (تن- هزار ریال)

ارزش	مقدار		فعالیت
	شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی (مترمکعب)	مواد معدنی بجز شن و ماسه، بالاست و پوکه معدنی	
۱۳۷۸۳۱۰۲۳	۳۷۰۹۰۰	۳۲۸۶۱۱۲	..... جمع
۲۴۰۰۰۰۰۰	۰	۱۲۰۰۰۰	..... استخراج سنگهای آهنی
۶۰۰۰۰۰	۰	۱۲۰۰	..... استخراج منگنز
۵۹۴۷۳۹۶۱	۰	۲۸۰۳۹۸	..... استخراج سنگ تزئینی
۷۵۷۸۶۰۰	۰	۲۴۴۹۰۰	..... استخراج سنگ لاشه
۳۰۲۹۴۴۶۲	۰	۱۶۳۹۰۱۴	..... استخراج سنگ آهک
۵۴۰۰۰۰	۰	۳۰۰۰۰	..... استخراج سنگ گچ
۰	۰	۰	..... استخراج دولومیت
۶۹۰۰۰۰	۰	۵۶۰۰	..... استخراج نمک
۰	۰	۰	..... استخراج سیلیس
۳۷۳۴۰۰۰	۰	۲۴۰۰۰	..... استخراج فلزسپات
۰	۰	۰	..... استخراج میکا
۸۸۷۰۰۰۰	۳۷۰۹۰۰	۰	..... استخراج پوکه معدنی
۰	۰	۰	..... استخراج شن و ماسه
۲۰۵۰۰۰۰	۰	۴۱۰۰۰	..... باریت

مأخذ- مرکز آمار ایران.

۵-۵- مشخصات عمومی شرکتهای تعاونی معدنی فعال در طی سالهای ۸۰ الی ۱۳۸۶ (هزارریال)

سال و شهرستان	تعداد	عضو ثبتی	شاغلان	سرمایه ثبتی
..... ۱۳۸۰	۱۴	۳۲۴	۴۶۴	۱۷۴۵۰۰
..... ۱۳۸۱	۱۵	۳۲۲	۱۱۰	۲۰۵۳۴۰
..... ۱۳۸۲	۱۷	۳۶۱	۱۱۴	۲۹۷۶۰۸۷
..... ۱۳۸۳	۱۸	۳۶۹	۱۵۶	۲۷۰۴۲۰
..... ۱۳۸۴	۱۶	۲۵۵	۱۴۰	۳۶۷۲۷۰
..... ۱۳۸۵	۱۷	۳۶۲	۱۵۳	۲۷۷۷۷۰
..... ۱۳۸۶	۱۷	۳۶۲	۱۵۳	۲۷۷۷۷۰
.....بانه	۰	۰	۰	۰
.....بیجار	۰	۰	۰	۰
.....دیواندره	۱	۷	۷	۱۰۵۰
.....سقز	۱	۸	۲۰	۳۰۰۰۰
.....سنندج	۱	۷	۱۰	۱۰۵۰۰
.....قروه	۴	۲۵۰	۲۵	۱۶۵۰۰
.....کامیاران	۹	۶۷	۶۶	۲۰۷۷۲۰
.....مریوان	۱	۲۳	۱۵	۱۲۰۰۰
.....سروآباد	۰	۰	۰	۰

توضیح: آمار فوق مربوط به تعاونیهای فعال می باشد و سایر تعاونیها در دست اجرا و غیرفعال تحت پوشش به تعداد ۲۲ واحد در جدول محاسبه نگردیده است.
 مأخذ- اداره کل تعاون استان کردستان.